

GRIŽTAMASIS RYSYS

info@eimin.lt

EIMIN

KAM REIKALINGAS GRĮŽTAMASIS RYŠYS?

Grįžtamojo ryšio iš ūkio subjektų užtikrinimas:

- leidžia identifikuoti esminius priežiūros institucijos veiklos privalumus ir trūkumus;
- padeda priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl veiklos tobulinimo;
- leidžia įvertinti suteiktų konsultacijų, metodinės pagalbos, prevencinių priemonių naudingumą ir pakankamumą,
- palaikyti nuolatinį konstruktyvų dialogą su verslu.

Grįžtamojo ryšio instrumentai (apklausos) suteikia galimybę surinkti verslo nuomonę apie jų veiklos patikrinimus, matuoti ir vertinti veiklos procesų efektyvumą bei teikiamų paslaugų kokybę, analizuoti atliktų patikrinimų rezultatus.

„ŠVIESLENTĖ 2024“ identifikuoti trūkumai (grįžtamojo ryšio kategorija):

- Ne visos institucijos vykdo apklausas iškart po paslaugų suteikimo – tik 71 % po patikrinimų ir 64 % po konsultacijų, 37 % po administracinių paslaugų suteikimo;
- Nors 96 % institucijų vykdo apklausas, bet tik dalis analizuoja gautus duomenis ir panaudoja jų veiklos tobulinimui;
- Tik dalis institucijų viešina grįžtamojo ryšio rezultatus ir pagal juos įgyvendintus pokyčius.

GRĮŽTAMOJO RYŠIO KATEGORIJA – ŠVIESLENTĖS METODIKA

GRĮŽTAMOJO RYŠIO ORGANIZAVIMO KOKYBĖ

- Apklausų klausimų peržiūros periodiškumas;
- Ar paskirti už apklausų organizavimą atsakingi asmenys;
- Ar atliekama nuolatinė stebėseną: ūkio subjektai apklausiami iškart po suteiktos konsultacijos, patikrinimo, administracinės paslaugos;
- Apklausų sklaidos priemonės.

KOKYBIŠKAS APKLAUSŲ TURINYS

Ar apklausomis vertinami:

- patikrinimai, kontrolinių klausimynų nauda, korupcijos apraiškos, darbuotojų elgesys;
- konsultacijų, metodinės pagalbos, Verslo naujokams skirtų konsultacijų nauda, prevencinių priemonių pakankamumas;
- administracinių paslaugų kokybė;
- informacijos apie priežiūrą ir taikomus reikalavimus prieinamumas ir aiškumas;
- srities teisės aktų reikalavimų vertinimas;
- kokių pokyčių iš institucijos tikimasi.

REZULTATŲ ANALIZĖ IR RODIKLIAI

Ar atliekama grįžtamojo ryšio rezultatų analizė? Ar apklausos rezultatai naudojami institucijos veiklos tobulinimui?

Šaltinis: Švieslentės metodika 2024.pdf

EIMIN

PIPA

PIPA įrankį 2025 m. naudojo 13 institucijų: (LMI, AAD, RSC, VVTAT, VMVT, NTAKD, VMI, LPR, VERT, LGT, ŽUV, VDTAT, LAR)

- Užregistruota patikrinimų – 1309
- Gauta užpildytų anketų – 346
- Rezultatyvumas – 26,43 %

EIMIN administruoja PIPA įrankį, kaupia ir analizuoja apklausų rezultatų duomenis, viešina rodiklius. [Priežiūros institucijų patikrinimų apklausa \(PIPA\) - Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija](#)

Pagal prašymą teikia duomenis institucijai.

PIPA iššūkiai:

- suregistruojama maža dalis atliekamų patikrinimų;
- mažėjantis PIPA įrankį naudojančių institucijų skaičius.

PIPA KLAUSIMYNAS

EIMIN

Struktūriniai ir atrankiniai klausimai apie įmonę – analitikai

- Kurioje savivaldybėje vyko Jūsų įmonės veiklos patikrinimas? • Kiek metų Jūsų įmonė vykdo veiklą? • Kiek darbuotojų dirba Jūsų įmonėje?
- Kokio pobūdžio tai buvo patikrinimas? • Kokios buvo atlikto patikrinimo pasekmės?

Klausimai patikrinimų naštos stebėsenai

- Kiek laiko (valandomis) inspektoriai buvo Jūsų įmonėje patikrinimo metu?
- Kiek Jūsų įmonės darbuotojų dalyvavo patikrinimo veikloje ir laikinai negalėjo vykdyti savo tiesioginių funkcijų?

Ūkio subjekto informavimo ir bendradarbiavimo vertinimas

- Ar Jūsų įmonei buvo iš anksto pranešta apie būsimą patikrinimą?
- Ar priežiūros institucijos inspektoriai informavo, už kokių reikalavimų pažeidimą Jums buvo pritaikytos poveikio priemonės ir kaip Jūs turėtumėte ištaisyti neatitiktį tiems reikalavimams?
- Kaip vertinate patikrinimą atlikusio inspektoriaus darbą?

Patikrinime naudotų priežiūros priemonių naudingumo vertinimas

- Ar sutinkate, kad atliktas patikrinimas prisidėjo prie Jūsų įmonės veiklos tobulinimo? • Ar sutinkate, kad kontrolinis klausimynas (reikalavimų anketa) padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus ir geriau juos įgyvendinti? • Kaip vertinate patikrinimo metu teiktas konsultacijas, metodinę pagalbą?

SU PATIKRINIMO VEIKLA SUSIJĘ RODIKLIAI

Planuojant ir vertinant priežiūros institucijos veiklą atsižvelgiama į reguliariai vykdomų statistiškai patikimų (reprezentatyvių) ūkio subjektų apklausų ir nuomonių tyrimų rezultatus.

Atliekant apklausas ir nuomonių tyrimus, priežiūros institucija, jei tikslinga, skiria dėmesį šiems aspektams:

- kaip ūkio subjektai vertina atliekamas ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijas ir pažangių ūkio subjektų veiklos priežiūros priemonių – kontrolinių klausymynų, suteiktų konsultacijų, konsultacijų ir (ar) metodinės pagalbos teikimo pirmaisiais ūkio subjekto veiklos vykdymo metais naudingumą;
- kokios priežiūrą atliekančio subjekto teikiamos informacijos ūkio subjektams labiausiai trūksta;
- kokių priežiūrą atliekančio subjekto veiklos pokyčių jie tikisi;
- ar susiduria su korupcijos apraiškomis (ir kokiomis) atitinkamame priežiūrą atliekančiame subjekte ar bendraudami su priežiūrą atliekančio subjekto darbuotojais ir valstybės tarnautojais (pavyzdžiui, patikrinimų metu),
- kurie teisės aktų reikalavimai yra nepagrįsti, neproporcingi.

Šaltinis: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ pakeitimo projektas <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e6d81850243e11f1aed4e578f20c50cc?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=c140d9f2-3816-417b-a7b9-13b12193b640>

PATIKRINIMŲ NAŠTOS SKAIČIAVIMAS

Siekiant taikyti patikrinimais sukeltos naštos ūkio subjektams kriterijų, institucija fiksuoja patikrinimų ūkio subjekto veiklos vykdymo vietoje trukmę.

Institucija apskaičiuoja per vienerius kalendorinius metus patikrinimais sukeltos naštos dydį, įvertinant ūkio subjektų prarastus išteklius (laiko sąnaudos ir finansinės išlaidos), kurių jie neteko dėl institucijos vykdytų patikrinimų.

Vieno planinio patikrinimo sukeliama našta ūkio subjektui apskaičiuojama pagal formulę: $PNT = (T_i + (2 \times T)) \times L$, čia:

PN – patikrinimo našta;

T – patikrinimo trukmė įmonės veiklos vietoje, valandomis (neįskaičiuojamas konsultavimo patikrinimo vietoje laikas), dauginta iš 2;

L – ataskaitinio laikotarpio vidutinis prižiūrimos verslo srities darbuotojo, dalyvaujančio patikrinime (pavyzdžiui, finansų specialisto, teisininko, vadovo, projektų vadovo, vadybininko, administratoriaus, specialisto ir kitų) užmokestis ir nuo jo darbdavio mokamų mokesčių suma (Eur / val.);

T_i – laikas, reikalingas ūkio subjektui pasiruošti tikrinimui ir/ar po patikros teikti papildomus dokumentus. Jeigu priežiūrą atliekantis subjektas nežino ir negali apskaičiuoti vidutinio ūkio subjekto pasiruošimui skirto laiko, laikoma, kad vidutinė ūkio subjekto pasiruošimo patikrinimui trukmė yra 3 val.

Neplaninio patikrinimo atveju neįskaičiuojamas ūkio subjekto pasiruošimo laikas, patikrinimo našta apskaičiuojama pagal šią formulę: $PN_n = (2 \times T) \times L$.

Dokumentinio patikrinimo atveju (apima ūkio subjektų pateiktų dokumentų turinio vertinimą) patikrinimo našta skaičiuojama pagal šią formulę: $PND = T_i \times L$

Šaltinis: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ pakeitimo projektas <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e6d81850243e11f1aed4e578f20c50cc?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=c140d9f2-3816-417b-a7b9-13b12193b640>

RODIKLIAI – PATIKRINIMŲ VALDYMAS/VYDYMAS

- Planinių ir neplaninių patikrinimų santykis, proc.;
- Planinių patikrinimų dalis (proc.), lyginant su visais planiniais patikrinimais, kai apie patikrinimą informuojama iš anksto;
- Informacija apie planinius patikrinimus paskelbta viešai (vnt., proc.);
- Pranešimai, skundai apie galimus pažeidimus (pagal tipą), vnt. (rodiklis skirtas tendencijoms stebėti);
- Po pranešimo, skundo pradėtų neplaninių patikrinimų (tyrimų) dalis, proc.
- Nepagrįsti pranešimai, skundai (vnt., proc.);
- Patikrinimai pagal būdą (gyvai, raštu, savikontrolės klausimynus, nuotoliniu būdu, pagal atitikties deklaracijos ar kt.) (vnt., proc.) nuo visų patikrinimų;
- Vidutinio ir mažo rizikingumo ūkio subjektų/objektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais (proc.);
- Patikrinimų dalis, kurioje naudojamas kontrolinis klausimynas, proc.
- Patikrinimai, pasibaigę neatitiktimis/nurodymais (proc.) – pagal planinius ir neplaninius patikrinimus (rodikliai stebėsenai)
- Patikrinimai pasibaigę išvada „atitinka teisės aktų reikalavimus“ proc. (rodiklis stebėsenai);
- Neatitikčių/nurodymų pašalinimas arba rekomendacijų įgyvendinimo laiku, proc.;
- Neatitiktys/nurodymai pagal priežastis/tipą (vnt., proc.). Duomenys renkami stebėsenai, prevencijos stiprinimui;
- Patikrinimų arba jų etapų skaičius vienam specialistui, vnt. (rodiklis darbo krūviui);
- Patikrinimų plano vykdymas (rodiklis komandos valdymui);
- Patikrinimų etapų vykdymas nustatytais terminais, proc.;
- Pirmus metus veiklą vykdančių subjektų patikrinimai (vnt., proc.) lyginant su visais patikrinimais.

EIMIN

RODIKLIAI – PATIKRINIMAIS SUKELIAMA NAŠTA

Vidutinės laiko sąnaudos vienam patikrinimui (val.)

Laikas, kurį ūkio subjektas skiria vienam patikrinimui (vietoje, nuotoliniam, dokumentiniam ar kt.).

Bendros laiko sąnaudos patikrinimams (val.)

Visų per ataskaitinį laikotarpį atliktų patikrinimų bendra ūkio subjekto sugaišto laiko suma.

Vidutinė piniginė našta vienam patikrinimui (EUR)

Vidutinės išlaidos, kurias patiria ūkio subjektas dėl vieno patikrinimo.

Bendra piniginė našta patikrinimams (EUR)

Visų patikrinimų per laikotarpį sukeltų išlaidų suma ūkio subjektams.

Vidutinė patikrinimo trukmė (val.)

Nuo patikrinimo pradžios iki pabaigos trunkantis laikas.

Patikrinimo kaštų struktūra (EUR)

Išlaidų sudėtis: darbo laikas, transportas (km), kitos su patikrinimu susijusios išlaidos.

Atskirų patikrinimo etapų sąnaudos (val., EUR)

Kiek laiko ir lėšų tenka konkrečioms etapams (pvz., pasiruošimas, pats patikrinimas, dokumentų pateikimas).

Pasiruošimo patikrinimui laikas (val.)

Laikas, kurį ūkio subjektas skiria pasiruošti patikrinimui (jei neįtrauktas į bendrą trukmę).

(Pastaba: visi rodikliai gali būti papildomai skaidomi pagal rizikos lygį, ūkio subjekto dydį ar patikrinimo tipą.)

EIMIN

EIMIN

AČIŪ UŽ DĒMESI